

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
 Avdelning 1

DOM
2014 -07- 03
 Meddelad i
 Malmö

Mål nr
 4573-14

SÖKANDE

Knowit Karlstad AB, 556515-8069
 Västra Torggatan 18
 652 24 Karlstad

MOTPART

Osby kommun
 283 80 Osby

KONKURRENSVERKET	
2014 -07- 03	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om ingripande enligt LOU.

BAKGRUND

Osby kommun genomför en upphandling av ett ärende- och dokumenthanteringssystem. Upphandlingen genomförs med öppet förfarande enligt LOU.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Knowit Karlstad AB (Knowit) ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen ska göras om och i andra hand att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse av utvärderingsmodellen har skett. Till stöd för talan anförs bl.a. följande. De 18 scenarier som ska testas är beskrivna endast med en rubrik t.ex. "flöda dokument till handläggare". Det är inte förutsägbart vilken arbetsprocess eller vilka förutsättningar som ligger bakom rubriken. Även vedertagna begrepp skiljer sig mellan olika ärendetyper och verksamheter och därför är inte heller dessa rubriker förutsägbara. Förfrågningsunderlaget brister därmed i transparens. De kriterier som angivits för betygssättningen är dessutom av naturen subjektiva. För att inte bedömningen av vad som uppfattas som pedagogiskt, logiskt, användarvänligt och effektivt ska vara subjektiv måste information ges om vad som krävs för att kriterierna ska anses vara uppfyllda. Bedömning ska dessutom genomföras av en testgrupp som inte genomgått utbildning i systemet och utan handledning från anbudsgivare. Oavsett system krävs normalt flera dagars utbildning för att effektivt kunna använda systemet. Det finns en överhängande risk att vissa anbudsgivare ges en fördel om det är så att vissa personer i testgruppen har tidigare erfarenhet av deras system. Detta strider mot likabehandlingsprincipen.

Osby kommun anser att Knowits ansökan om överprövning ska avslås och anförs bl.a. följande. Osby kommun har i förfrågningsunderlaget klart och tydligt redogjort för upphandlingens utvärderingsmodell. Osby kommun

har vid två tillfällen även besvarat frågor och förtydligat tillämpningen av utvärderingsmodellen. Av utvärderingsmodell framgår vad som ska utvärderas för kriteriet användbarhet, nämligen 18 olika scenarier. Det framgår även i vilka avseenden kriteriet ska utvärderas samt vilken bedömnings-skala som ska användas för kriteriet. Angivna scenarier är inga avancerade arbetsprocesser. Dessa ska inte betraktas som rubriker utan de är fullständiga beskrivningar av respektive arbetsprocess. Osby kommun har inte velat ställa detaljkrav på exakt hur lösningen ska se ut för respektive scenario utan efterfrågar ett antal funktioner och överlåter till anbudsgivarna att offerera sin bästa lösning i förhållande till angivna krav och utvärderingskriterier. Det finns en tydlig koppling mellan efterfrågade funktioner på systemet och de scenarier som utvärderats. Scenarierna är tillräckligt väl beskrivna för att anbudsgivarna ska förstå vad som kommer att tillmätas betydelse hos den erbjudna lösningens användbarhet.

Att ett utvärderingskriterium bedöms subjektivt strider inte mot någon princip i LOU. Det går inte att utforma utvärderingskriterier för kvalitet på sådant sätt att dessa inte bedöms subjektivt vid utvärderingen. Pedagogiskt, logiskt, användarvänligt och effektivt är ord som används i normalt språkbruk och är i sig specifika. Att låta anbudsgivare utbilda eller handleda testgruppen skulle dessutom innebära en risk för otillbörlig påverkan och riskerar testernas oberoende. Skulle Knowit få rätt skulle det dessutom innebära att alla potentiella leverantörer alltid blir särbehandlande eftersom upphandlande myndighet i och för sig har erfarenhet av och information om befintlig leverantörs varor och tjänster.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

En upphandlande myndighet ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upp-

handlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 4 och 6 §§ LOU framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Vid överprövningar enligt LOU gäller att förvaltningsrätten i princip endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 2002 ref. 50 uttalat bl.a. följande. Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, dvs. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Detta följer också av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när.

Av förfrågningsunderlaget framgår att 18 olika scenarier ska utvärderas för kriteriet användbarhet. Kriteriet användbarhet har specificerats med att systemet ska upplevas som pedagogiskt, logiskt, användarvänligt och effektivt. Osby kommun har angett att de 18 scenarierna inte ska betraktas som rubriker utan är fullständiga beskrivningar av respektive arbetsprocess. Förvaltningsrätten anser inte att det framkommit annat än att de 18 olika scenarierna är tillräckligt tydligt beskrivna för att anbudsgivarna ska förstå vad som kommer att tillmätas betydelse vid utvärderingen av an-

vändbarhet. Även begreppet användbarhet har specificerats i förfrågningsunderlaget och en anbudsgivare får anses ha fått en tillfredställande bild av vad Osby kommun kommer att lägga vikt vid bedömningen av användbarhet.

När en upphandlande myndighet fastställer andra utvärderingskriterier än enbart pris är det ofrånkomligt att kriterierna i viss mån bedöms subjektivt. Att utvärderingskriterier föranleder subjektiva bedömningar är inte i sig oförenligt med LOU. Samtidigt får inte ett utvärderingskriterium vara så vagt och otydligt att det ger den upphandlande enheten en obegränsad valfrihet. Utformningen av kriteriet användbarhet ger visserligen ett visst utrymme för skönsmässig bedömning vilket dock, såvida inte LOU eller dess principer överträds, får godtas vid upphandlingar av aktuellt slag. Av utredningen i målet framkommer att utvärderingen ska göras med protokollförda tester utförda av ett representativt antal testpersoner. Förvaltningsrätten finner att utvärderingen av användbarhet inte är utformat på ett sätt som innebär att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten träds för när. Utvärderingskriteriet har ett samband med kontraktets föremål och ger inte upphandlande myndighet obegränsad valfrihet. Den valda utvärderingsmodellen lämnar inte heller ett oacceptabelt stort utrymme för skönsmässiga bedömningar och står därför inte i strid med LOU. Förvaltningsrätten anser inte heller att det är visat att vad Knowit anfört om att testgruppen saknar utbildning eller att vissa system ges en fördel medför att utvärderingen av kriteriet användbarhet strider mot LOU eller de principer som bär upp lagen.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att det i målet inte framkommit att någon av de gemenskapsrättsliga principerna eller bestämmelserna i LOU har åsidosatts. Skäl för ingripande enligt LOU finns därmed inte och ansökan om överprövning ska avslås. Därigenom upphör förvaltningsrättens interimistiska beslut av den 8 maj 2014 att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1b LOU)

Madeleine Westberg
Madeleine Westberg

Alexander Rappe har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.